

Újabb állomáshoz érkeztek a Brexit-tárgyalások

A 2020-as év egy átmeneti időszakot jelent az Egyesült Királyság és az Európai Unió kapcsolatában. Ezen a héten a Brexit-tárgyalásoknak egy újabb szakasza kezdődik, az eddigi eredményekkel ugyanakkor az Unió vezetése nem maradéktalanul elégedett, és a feleknek már csak alig két hónap áll rendelkezésükre, hogy az átmenet esetleges hosszabbításáról döntsenek.

2016 nyarán az Egyesült Királyság polgárai egy népszavazáson úgy döntöttek, hogy nem kívánják a továbbiakban az Európai Unió tagjai maradni. Ezt követően 2017 márciusában, az akkori kormányfő, Theresa May hivatalosan is bejelentette országa kilépési szándékát az Unióból. A tényleges kiválásra azonban még közel három évet várni kellett, az Egyesült Királyság ugyanis csak 2020. január 31-én – már Boris Johnson vezetésével – hagyta el az EU-t. A szigetország tagsága ekkor csupán politikai értelemben szűnt meg, a 2020. december 31-éig tartó átmeneti időszakban az Egyesült Királyság ugyan már nem vesz részt a döntéshozatali folyamatokban, ám az uniós jogot továbbra is alkalmaznia kell és az Európai Unió Bíróságának joghatósága is megmaradt. Jövőbeni kapcsolatukról a feleknek ebben az évben kellene megállapodniuk, a 2019-es közös [politikai nyilatkozatot](#) alapul véve. A tárgyaló delegációt az Európai Unió részéről Michel Barnier vezeti, a britek oldaláról pedig David Frost a felelős.

A megbeszélések második köre április végén zárult le, mely után az EU főtárgyalója [elégedetlenségének adott hangot](#) azzal kapcsolatban, hogy a politikai nyilatkozatban már korábban – egyetértésben - meghatározott alapvető kérdésekkel az Egyesült Királyság ez alkalommal nem volt hajlandó „komolyan foglalkozni”, lassítva ezzel a tárgyalások előrehaladását. Barnier négy fő területet emelt ki, amelyeken az egyeztetés nem a várt módon zajlott. Az egyik a kereskedelmi kapcsolat volt, melynél a francia politikus hangsúlyozta, hogy az Európai Unió javaslata, mi szerint sem vám, sem pedig kvóta – mennyiségi korlátozás – nem sújtaná a termékeket, rendkívül nagyvonalú és egyedülálló egy harmadik ország esetében. Arra is felhívta a figyelmet, hogy mindezek mellett nem szabad megfeledkezni a környezetvédelmi, munkaügyi, vagy éppen a fogyasztóvédelmi előírások betartásáról, valamint a piaci torzulások megelőzéséről. Barnier meglátása szerint a tárgyalások folyamán az Egyesült Királyság nem foglalkozott érdemben ezekkel a kérdésekkel. A következő pont, amit kifogásolt az uniós politikus az volt, hogy míg az EU egy egységes keretrendszert szeretne, amely minden területen szabályozza a felek jövőbeni viszonyát, addig a britek külön megállapodásokat kötnének az egyes pontokra vonatkozóan, ami viszont eltérő szabályozáshoz és átláthatatlansághoz vezethet.

Ezeken túlmenően, az Európai Unió szoros együttműködést alakítana ki az Egyesült Királysággal a biztonságpolitika, illetve a bel-és igazságügy területén – különösképpen a büntetőügyekben. Michel Barnier azonban azt fogalmazta meg, hogy ez az elképzelés csak korlátozott formában valósulhat meg, amennyiben a britek továbbra sem adnak egyértelmű garanciát az egyéni szabadságjogok érvényesülésére, illetve, ha ragaszkodnak az uniósnál kevésbé szigorú adatvédelmi szabályokhoz. A legutolsó, negyedik vitatott terület a halászati politika volt - ahol a szigetország vezetése a jelenleginél enyhébb szabályozást szeretne -,

mellyel kapcsolatban az EU főtárgyalója azt kifogásolta, hogy az Egyesült Királyság nem terjesztett elő erre vonatkozó jogi dokumentumot.

Az Európai Unió kritikáira reagálva a brit delegáció tagjai [elmondták](#), hogy a megbeszéléseket komolyan vették, csak nem értettek egyet az Unió egyes javaslataival. Ezek közé tartoztak bizonyos „szükségtelen”, nem vámjellegű kereskedelmi korlátok, például az állati termékek egészségügyi szempontból történő ellenőrzése, valamint a biztonságpolitikai együttműködés területén az a kitétel, ami az Európai Unió Bíróságának szán közvetlen szerepet a vitás helyzetek eldöntésében. A halászati politikával kapcsolatos bírálatra David Frost a Twitteren úgy [reagált](#), hogy az Egyesült Királyság már az Unió rendelkezésére bocsátott - a megfelelő formában – egy dokumentumot, amely valamennyi tárgyalási pontot magában foglalja.

Ilyen előzmények után kezdődik el a mai napon a harmadik szakasza a Brexit-tárgyalásoknak. A héten olyan témák [kerülnek majd szóba](#), mint a kereskedelem, közlekedés, halászat, igazságügyi együttműködés, vagy a britek részvétele a különböző uniós programokban, például a Horizon Europe, vagy az Erasmus+. Amennyiben most sem sikerül előrelépést elérniük a feleknek, úgy június végéig kérheti az Egyesült Királyság az átmeneti időszak meghosszabbítását. Ezt a döntést szorgalmazza az Európai Unió mellett a Nemzetközi Valutaalap (IMF) vezetője is, [azzal érvelve](#), hogy a koronavírus-járvány miatt lassan haladnak az egyeztetések, és fennáll annak a veszélye, hogy év végén megállapodás nélkül válik ki a szigetország a vámunióból és az egységes piacból, amely a jelenlegi körülmények között súlyos gazdasági, társadalmi következményekkel járna mindkét fél esetében. A periódus kitolásának ötletét azonban nem csak a britek főtárgyalója, de Dominic Raab külügyminiszter és Boris Johnson kormányfő is [határozottan elutasította](#).

A mostani megbeszéléseket követően a tárgyalócsoportok még egy alkalommal ülnek majd asztalhoz – ha csak virtuálisan is – június elején, amikor az Ír-szigetet [érintő kérdéseket](#) is napirendre tűzik. Utána a kiterjesztési kérelem határidejéig már csak egy magas szintű találkozó keretében, Ursula von der Leyen európai bizottsági elnök és Boris Johnson brit miniszterelnök részvételével tekintik át az addig elért eredményeket. Fontos lenne tehát, hogy közeledjenek az álláspontok ezen a héten, mert az átmenet meghosszabbítása jelen pillanatban nem tűnik reálisnak, és egy esetleges egyezség nélküli kiválás esetén, az életbe lépő vámok és egyéb kereskedelmi korlátok rendkívül hátrányosan érintenék mind az Európai Uniót, mind pedig az Egyesült Királyságot. Járványhelyzet nélkül is.

2020.05.11. Kalas Vivien